

Mācību līdzekļi

Latviešu valoda

2022. gada 21. februārī.

Pamatskola

Pašlaik vienīgā
Atjaunotā mācību
grāmata. Zvaigzne ABC

Skola 2030 materiāli nav vienkopus, lai tos lejuplādētu vienai klasei konkrētās tēmas apguvei, liels laika un resursu patēriņš; *nepieciešams tos sakārtot arī pa klasēm, nevis pa tēmām*; absolītie pieejamības uzlabojumi šai videi nav notikuši.

(LVLSA vēstule)

Problēmas

Uzdevumi/vingrinājumi

Latviešu valoda. 8.3. Stiprums un vājums. Kā tiek atvasināti un darināti jauni vārdi?

Darbības vārdu darināšana ar priedēkļiem

1. Padomā un pieraksti vārdam pareizo priedēkli!

Ievēro, kā mainās vārdu nozīme!

_____ celt māju

_____ celt no plaukta

_____ celt nākamajā klasē

_____ krīt aiz dīvāna

_____ krist no prāta

_____ krist uz ledus

uzmanies, lai no jumta _____ krīt lāsteka

aiz-, bez-, iz-, uz-, ap-, at-, pa-,
pār-, pie-, no-, ne-, sa-, jā- u. c.

**Latviešu valodā
darbības vārdam ir 12
priedēkļi; jā- ir
formveides priedēklis;
ko nozīmē u. c.?**

**2. Darini darbības
vārdus ar priedēkļiem!**

Uzdevuma praktiskā jēga 8. klasē?

aiz-

Piemēram, *aizbraukt*.

---

at-

Piemēram, *atnest*.

---

ie-

Piemēram, *ienākt*.

Darbs ar vārdnīcu

Strādā ar J. Kursītes darbu “Neakadēmiskā latviešu valodas vārdnīca jeb vārdene”!
Atrodi vārdnīcā vārdu skaidrojumus!

Temats ir par jaunu vārdu darināšanu!

Nr.	Vārds	Vārda skaidrojums
1.	dūša	
2.	<u>ūkis</u>	
3.	vadzi!	
4.	velis	
5.	tērce	

Darbības vārdu pareizrakstība

Uzdevuma piemērotība 8. klasei. Nenoteiksmes pareizrakstību apgūst jau sākumskolā. Vismaz tā ir jābūt.

1. Ievieto līdzskani!

Lauza – lau__t , auga – au_t, grieza – grie__t, plēsa – plē__t,
glāba – glā__t, ģērba – ģēr__t, lūdza – lū__t, kļiedza – kļie__t.

2. Katru darbības vārdu uzraksti ar trim dažādiem priedēkļiem!

Uzdevuma jēga? necelt, iecelt, pārcelt – nav nekādu problēmu pareizrakstībā.

uzkāpt, pārkāpt, nekāpt.

Skriet – _____

Celt – _____

Paraugs.

Kāpt –

Pamatskolas un vidusskolas kursa saistījums:

- ♦ nav valodas apguves sistēmas: nav salāgojuma ar vidusskolas latv. val. I programmu;
- ♦ lai skolēns tiktu galā ar mācību uzdevumiem vidusskolā, bija jādarbojas kopā sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas skolotājiem, kas nenotika projekta ietvaros;
- ♦ katrs posms dzīvo savu dzīvi, pietrūkst pēctecības;

- ♦ izpaliek sistēma, loģiskums plānojumā, jo gramatiskas jautājumi atstāti novārtā, ir pakārtoti "topikiem" par, piemēram, sadzīvi, dzimšanas dienu, kino u. c.

▲ 3. Uzraksti, tavuprāt, piecus svarīgākos noteikumus, kas jāievēro interneta vidē!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Programma nav atslogota, taču kompetenču pieeja prasa daudz lielāku mācīšanās laika pateriņu, lai skolēns demonstrētu iepriekšējo pieredzi, saprastu savas mācīšanās vajadzības, apjēgtu soļus uz sasniedzamo rezultātu (skolēnam atvēlētais laika limits, salīdzinot, piemēram, ar matemātiku un STEM priekšmetiem kopumā, ir daudz mazāks).

Skolēniem nepieciešams mācību līdzeklis gan latviešu valodā, gan literatūrā. Priecē tas, ka var izmantot iepriekš izstrādātos un ka šobrīd top vidusskolas latviešu valodas I mācību grāmata, ko izstrādā nevis projektā *Skola 2030*, bet atkal pārslogotais skolotājs un augstskolas pasniedzēji.

- ♦ Tam, kas ir jauns un nozīmīgs, nepietiek laika, jo skolotāju trūkuma dēļ esošie strādā vairāk nekā vienu slodzi; milzīgs skolotāja darbs, kurš šajā situācijā, meklējot mācību materiālus jaunajam saturam, darbojas kā kombinatori; internetā ir ļoti daudz visa kā, taču skolotājs lielās slodzes dēļ nav spējīgs visu pamanīt un apjaust, kā izmantot.

Ko darīt?

1. Paraugprogramma pamatskolai nav obligāti ievērojams dokuments, bet tajā jāsakārto arī latviešu valodas gramatikas līnija, kas tur nav pilnībā sakārtota, radot haosu.

2. Jāpārskata un jāizņem no vietnes mācību materiāli, kas ir kļūdaini un kuriem nav jēgas mācību procesā.

Valstiska problēma

Vai latviešu valodas apguvei jābeidzas 11. klasē?

Slodzes apjoms latviešu valodā un literatūrā:

kontaktstundu skaits + papildus veicamie darbi